

**2025-2026 оқу жылына тамақтандыру сапасына жүргізілген мониторинг
қорытындысы және ыстық тамақтың ұйымдастырылуы туралы**

Анықтама

2025жылғы 26 тамыз №76/2 н/к бұйрығы негізінде тамақтандырудың сапасына мониторинг жүргізу жөніндегі комиссия құрамы, 2025 жылғы 2 қыркүйек 86 н/к бұйрығы негізінде бракеражды комиссия құрамы бекітілді. Комиссия құрамына жеткізілген тамақ өнімдерінің сапасына, тағамдарды дайындау технологиясына, тоңазытқыш – технологиялық жабдықтардың жарамдылығына, өнімдердің және дайын тағамдардың сақтау мерзімдері мен жағдайларының сақталуына мониторинг жүргізу және дайындалған тағамның сапасын тексеру, мұздатқышта тағамдардың сақталуын қадағалау, күнделікті ас мәзірін тексеру жүктелді.

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 17 ақпандағы ҚР ДСМ-№16 бұйрығының бекітілген «Қоғамдық тамақтану объектілеріне қойылатын санитариялық – эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларының 3-тарау, 4- тарау, 1-параграф, 4-параграф негізінде гимназия асханасында тамақтану сапасын мерзімдік бақылауды жүзеге асырды.

Ас блогында (асханада) жұмыстың ұйымдастырылуын, тамақ өнімдерінің сапасын, оны тасымалдау, жеткізу, түсіру, сақтау шарттарын, тамақ өнімдерін дайындау технологиясын және оны орындау мерзімдерінің сақталуын, балалардың негізгі қоректік заттарға физиологиялық қажеттіліктеріне тағамның сәйкестігін, ас блогы қызметкерлерінің жеке бас гигиенасы ережелерін сақтауын бақылау бойынша тексеру жұмыстарын жүргізді. Гимназия медбикесі күн сайын халықтың санитарлық – эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес бракераж журналына жазу арқылы дайын тағамның сапасына бағалау жүргізіп отырды.

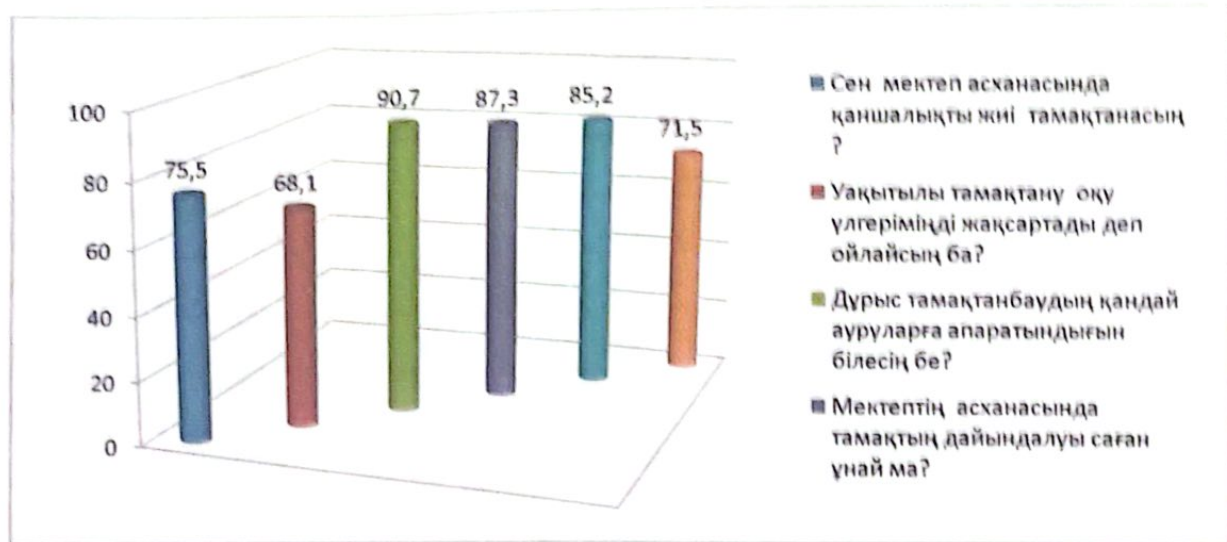
Комиссия құрамы ай сайын жүргізілген жұмыстардың анықтамасын,, актіні жасады. Асхананың ыдыстармен қамтылуы және ыдыс жуатын бөлменің жай – күйін тексеру барысында ыдыс жуатын бөлме таза екені байқалды. Жарықтары, сынығы бар, шеттері сынған, деформацияланған ыдыстар кездеспеді. ыдыстар артығымен болды. Ас блогындағы қоймаларда тағамдар сақталу ретімен қойылған. Асханада білім алушылар мен мұғалімдердің сатып алуына қол жетімді бағамен буфеттік тағамдар ұсынылған. Буфет түрінде балаларға самса, тоқаш бар, бағасы ілінген.

2025-2026 оқу жылында бастауыш сынып бойынша 467 бала ыстық тамақпен қамтылды. Жекелеген санатта балалар тіркелмеді. Асханада балалардың тамақтануына жағдайлар жасалған. Балалар тамақтану кестесіне сәйкес уақытылы тамақтанды. Асханадағы ілінген ас мәзірінде тағамның атауы, әрбір дайын тағамның шығуы көрсетілген. Ас мәзірінде көрсетілген тағамдар мен аспаздық өнімдердің атаулары пайдаланылған рецептуралар жинақтарында және технологиялық карталарда көрсетілген атауларға сәйкес. Тыйым салынған өнімдер сатылмайды. Қойманың санитарлық жағдайы қалыпты. Қоймада сусымалы өнімдерді тұғырықтарда, тауар қойғыштарда, стеллаждарда сақталған. Жыл бойы тамақтану сапасына жүргізілген мониторинг комиссиясының қорытындысы бойынша ас блогының қызметі талапқа сәйкес келді, өрескел қателер байқалмады.

Білім алушылар арасында дұрыс тамақтану және тамақтану мәдениетіне тәрбиелеу бойынша жылдық жұмыс жоспары құрылып, іс- шаралар, жоспар негізінде өткізілді. Білім алушылар және ата – аналармен сауалнамалар жүргізілді.

2025 оқу жылының 30-қыркүйекте 5-11- сынып білім алушыларымен дұрыс тамақтану деңгейін анықтау мақсатында сауалнама жүргізілді. Сауалнама барысында 283 білім алушы жауап берді. Сауалнама мәтінінде асханадан жиі тамақтанасың ба, мектеп асханасында тамақтың дайындалуы саған ұнай ма, тағы сол сияқты сұрақтар берілді. Балалар асханадан буфеттік түрдегі тамақтанады.

Сауалнама нәтижесі төмендегідей көрсеткіш берді.

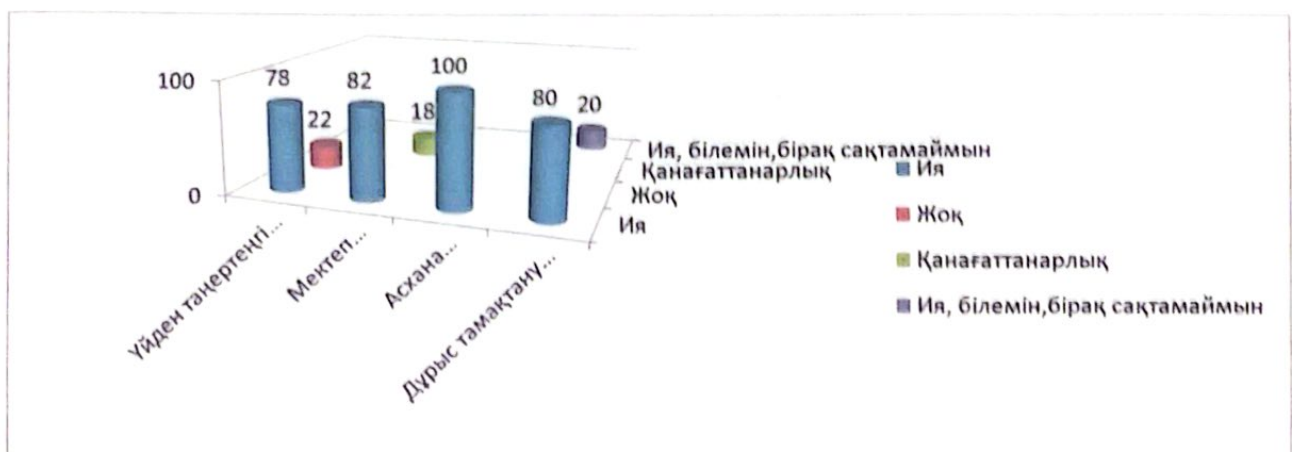


Қорытынды: Мектеп асханасы білім алушыларды уақытылы сапалы тамақпен қамтамасыз етіп отыр. Білім алушылардың асханаға деген, аспазшыларға деген ешқандай қарсы пікірлері болмады. Уақытылы тамақтану оқу үлгеріміңді жақсартады, дұрыс тамақтанбаудың қандай ауруларға апаратындығын білетіні туралы жауап берді.

Дұрыс тамақтану деңгейін анықтау туралы 1-4 – сынып білім алушыларымен «Дұрыс тамақтану ережесі» тақырыбында сауалнама жүргізілді. Сауалнамаға 360 білім алушы қатысты. Сауалнама нәтижесінде білім алушылардың 80%-ы дұрыс тамақтану ережесін біледі. 20% дұрыс тамақтану ережесін біледі, бірақ сақтамайды. Асханада дайындалған тағамдар 82 % білім алушыға ұнайды, қанағаттанарлық орташа деген пікір 18 % жауап болды. Білім алушыларға салауатты өмір салтын ұстану, дұрыс уақытылы тамақтану денсаулыққа пайдалы екені түсіндірілді.

Сауалнама нәтижесі:

№	Сұрақтар	Жауаптар			
		Ия	Жоқ	Қанағаттанарлық	Ия, білемін,бірақ сақтамаймын
1	Үйден таңертеңгі асты ішесің бе?	78%	22%		
2	Мектеп асханасының әзірлеген тамағы ұнайды ма?	82%		18%	
3	Асхана қызметкерлерінің Сізге көрсеткен қызметі ұнайды ма?	100%			
4	Дұрыс тамақтану ережесін білесіз бе?	80%			20 %

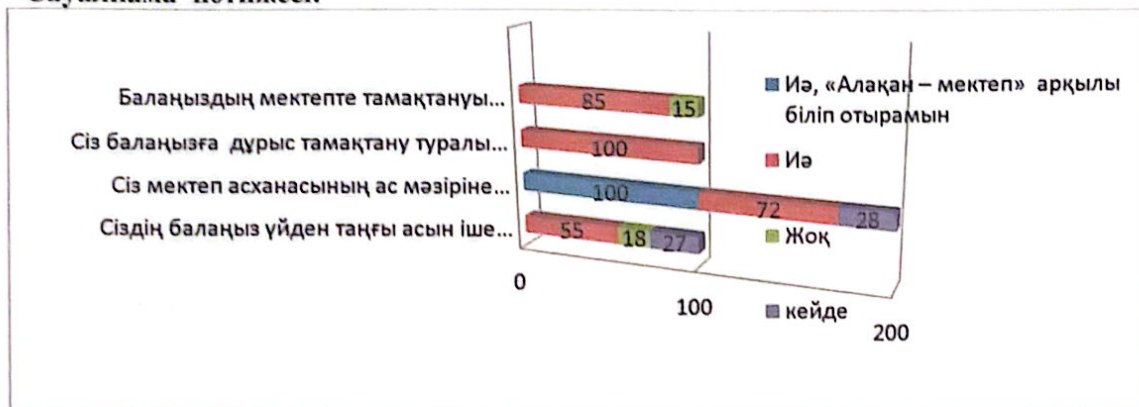


Балалардың дұрыс тамақтану туралы түсініктерін арттыру. Пайдалы және зиянды азықтарды салыстырып, айырмашылығын білуге үйрету. Салауатты өмір салтына деген құштарлықтарын ояту мақсатында «Ағзаға пайдалы азықтар» тақырыбында медбикемен бірлескен дәріс – сабақ өткізілді. Гимназия медбикесі Хасенова А. балаларға пайдалы тағамдардың ағзаға пайдасы туралы айтты. Білім алушылар пайдалы және зиянды тағамдарды ажыратып берді. Пайдалы тағамдар күнделікті өмірде қажетті күш пен қуат беретінін, дұрыс тамақтану – тек не жеу керектігін ғана емес, сонымен бірге қашан жеу керектігін білу екенін атап өтті.

Білім алушыларды дұрыс тамақтану ережелерімен таныстыру. Тағамдар туралы қызықты деректер айту арқылы, пайдалы және зиянды түрлерін ажыратуға үйрету. Денсаулықты сақтау мәдениетін қалыптастыру мақсатында «Тағамдар туралы қызықты деректер» тақырыбында дәріс – сабақ өтті.

1-4- сынып ата – аналарымен балалардың тамақтануы бойынша сауалнама алынды. Сауалнамаға 220 ата – ана қатысты. Сауалнама мәтінінде балалардың үйінен таңғы ас ішіп шығатыны, асхана тағамдарына қаншалықты көңілі толатыны, тыйым салынған өнімдердің асханада кездесетінін білу мақсатында сұрақтар қойылды.

Сауалнама нәтижесі:



Қорытынды: сауалнама нәтижесінде ата – аналардың асхана тағамдары туралы жақсы көзқараста екені байқалды. Балаларының асханадан қандай тағамдар ішетіні туралы біледі. Ас мәзірінде тыйым салынған өнімдердің жоқ екенін біледі. «Асхана ата – ана көзімен» тақырыбында ата – аналардың асхана тағамдары туралы пікірін білу мақсатында 1-4-сынып ата – аналарымен GOOGL формада сауалнама жүргізілді. Сауалнамада берілген сұрақтарға 271 ата – ана жауап берді.

Асхана жұмысының сапасын анықтау мақсатында «Асхана ата – ана көзімен» тақырыбында ата-аналар арасында сауалнама жүргізілді. Сауалнама ата-аналардың асхана жұмысына қатысты қатысты пікірлері мен ұсыныстарын білуге көмектеседі. Асхананың тазалығы, тағамның сапасы, балалардың тамақтануы және тағамдардың бала денсаулығына пайдасы сияқты аспектілер назарға алынды.

Сауалнама нәтижесінде Сауалнама нәтижелері асхана қызметіне қатысты жалпы қанағаттану деңгейінің жоғары екенін көрсетті. Қорытындысы бойынша 271 ата – ана сұраққа жауап берген. Асханадағы тағамдар туралы пікірі 270 ата – ана 51,3%-ы дәмді, 48,7% қанағаттандырады деп жауап берген. Тағамдардың әртүрлілігі, мәзірдің жаңаруы сізді қанағаттандыра ма? деген сұраққа 181 ата – ана 66,8% көңілі толады, кейде дегені 78 ата – ана 28,8%. Тағамдар бала денсаулығына пайдалы деп ойлайсыз ба? сұрағына 206 ата – ана 76% иә, 60 ата – ана 22,1% кейде деп жауап берген. Асханадағы тағамдар жас ерекшелігіне сай деп ойлайсыз ба? – деген сұраққа 69,3 % - 187 ата – ана иә деген, 75,9 % - 70 ата – ана кейде деп жауап берген.

270 сұрақ



1-сымал
2-сымал
3-сымал
4-сымал

271 сұрақ

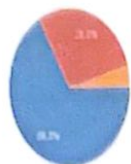


1-сымал
2-сымал

2. Тағамдардың әртүрлілігі, мәзірінің жаңаруы сізді қанағаттандыра ма? (Бір нұсқаны таңдаңыз)

2.1. Асыханалық деңгейі

271 сұрақ

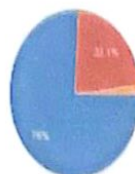


1-сымал
2-сымал
3-сымал

3. Тағамдар бала денсаулығына пайдалы деп ойлайсыз ба? (Бір нұсқаны таңдаңыз)

3.1. Асыханалық деңгейі

271 сұрақ

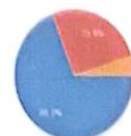


1-сымал
2-сымал

4. Асыханадағы тағамдар мас ерекшелігіне сай деп ойлайсыз ба? (Бір нұсқаны таңдаңыз)

4.1. Асыханалық деңгейі

270 сұрақ

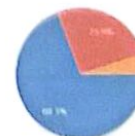


1-сымал
2-сымал
3-сымал

4. Асыханадағы тағамдар жас ерекшелігіне сай деп ойлайсыз ба? (Бір нұсқаны таңдаңыз)

4.1. Асыханалық деңгейі

270 сұрақ



1-сымал
2-сымал
3-сымал

Асхана жұмысына қатысты ұсыныс, пікір бойынша талдама: сауалнамаға қатысушылардың басым бөлігі асхана жұмысына оң баға берген. Атап айтқанда, 96 ата-ана – 35.4% асхана қызметі жақсы, ұнайды, қанағаттанарлық деп көрсеткен. Бұл асханада ұсынылатын тағам сапасы, тазалық деңгейі және қызмет көрсету жалпы талаптарға сай екенін білдіреді. Сонымен қатар, 76 ата-ана – 28% пікірінің жоқ екенін білдірген. Бұл көрсеткіш кейбір ата-аналардың асхана қызметіне бейтарап көзқараста болуы мүмкін. 21 ата-ана – 8% ас мәзірін түрлендіру, өзгерту қажеттігін атап өткен. 24 ата-ана – 9% баға мәселесіне қатысты пікір білдіріп, буфеттік өнімдердің құнына назар аудару керектігін ұсынған.

Ата-аналар тарапынан бірқатар әртүрлі ұсыныстар да айтылып, пікірін білдірмеген ата – аналар болды. Олардың қатарында тағамды жылы күйінде беру, сусындар мен токаш түрлерін көбейту туралы айтқан.

Қорытындылай келе, сауалнама нәтижелері асхана жұмысының жалпы деңгейі жақсы екенін көрсетеді.

Асхана тағамдары туралы ақпарат беру, тағамдарын сапасын бақылауға қатысу (ата – ана, сынып жетекші, тамақтандыру сапасының бақылау комиссиясы). Балалармен дұрыс тамақтануы туралы әңгіме жүргізу, іс – шаралар ұйымдастыру (сынып жетекші, әлеуметтік педагог,) ұсынылды.

2026 жыл 12- наурыз күні «Кальций туралы қызықты деректер» тақырыбында білім алушыларға адам ағзасына қажетті минералдар туралы түсінік беру, кальцийдің маңызын ұғындыру мақсатында өткізілді. Сабақ барысында тақырып ақпараттар түсінікті тілде ұсынылды. Сабақта кальцийдің сүйек пен тістің беріктігін сақтаудағы рөлі, бұлшық ет пен жүрек жұмысына қатысы, сондай-ақ оның тағам құрамында кездесуі туралы мәліметтер берілді. Көрнекі слайдтар арқылы кальцийге бай тағамдар көрсетіліп, білім алушылардың қызығушылығы арттырылды. «Дұрыс па, бұрыс па?» ойыны арқылы білім алушылар өз білімдерін тексерді, «Пайдалы тағамды таңда» тапсырмасында кальцийге бай өнімдерді ажыратты. Сөйлемді толықтыру, жасырын сөзді табу сияқты жұмыстар балалардың логикалық ойлау қабілетін дамытты. Сабақ барысында білім алушылар кальцийдің адам ағзасындағы маңызын түсініп, оның жетіспеушілігінің кері әсері болатынын білді.

Әсіресе осы кезеңіндегі балалар үшін кальцийдің қажеттілігі ерекше атап өтілді. Білім алушылардың денсаулыққа деген жауапкершілігін арттырып, дұрыс тамақтану дағдыларын қалыптастыруға ықпал етті. Қызықты деректер мен ойын элементтерін пайдалану арқылы білім алушылардың дұрыс тамақтануға көзқарасы қалыптасты.

14- сәуірде 1- сынып білім алушыларымен «Дәрумендер бақшасы» тақырыбында оқушыларға дәрумендердің ағзадағы рөлі және дәрумендер жетіспегеннен пайда болатын әлсіздік туралы, көкөністердің пайдасы туралы білімдерін жетілдіру мақсатында ізденуге, тез ойлауға, алғырлыққа, тапқырлыққа баулу мақсатында сахналық қойылым, жұмбақтар сайысы, суреттер сайысы өткізілді. Сабақ барысында балалар дәруменнің пайдасы туралы ойларымен бөлісті.

Жыл бойы балалардың тамақтану сапасын бақылау, санитарлық-гигиеналық нормалардың орындалуын бағалау, мәзірдің тепе теңдігін талдау және оның балалардың жас қажеттіліктеріне сәйкестігі және жылдық жоспарға сәйкес іс –шаралардың уақытылы өткізілуі жүзеге асырылды.

«№6 Хромтау гимназиясы» КММ директоры



А.Е. Құрманов